

№453, 5-yanvar, 2022 y.

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning
ishlanmalari bo'yicha

DAYJEST

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2022

Jahonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2022 y. 4-yanvar holatiga ko'ra

Umumiy zararlanganlar soni	-	293 328 058	(+ 1 459 528)
Sog'ayganlar soni	-	255 351 966	(+ 667 422)
Vafot etganlar soni	-	5 466 730	(+ 4 676)

Mamlakatlar bo'yicha bemorlar soni

	AQSh	-	57 473 024	(+ 515 250)
	Hindiston	-	34 960 261	(+ 37 379)
	Braziliya	-	22 305 078	(+ 11 850)
	Buyuk Britaniya	-	13 422 796	(+ 157 751)
	Rossiya	-	10 554 309	(+ 16 343)
	Turkiya	-	10 317 819	(+ 67 461)
	Fransiya	-	9 597 670	(+ 44 869)
	Germaniya	-	7 235 135	(+ 26 345)
	Eron	-	6 667 511	(+ 93 190)
	O'zbekiston	-	199 271	(+ 89)

Manba: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

Yaponiya insonni hayoti davomida COVID-19 dan himoya qiluvchi vaktsina yaratdi

Tokiodagi Yaponiya tibbiyot fanlari instituti professori Michinori Koxara boshchiligidagi olimlar insonlarni butun umri davomida koronavirusdan himoya qiluvchi COVID-19 vaktsinasini ishlab chiqmoqda [2]. Bunga 18-asrda ishlab chiqilgan chechakka qarshi vaktsina asos bo'lgan. Yaponiyalik olimlarning g'oyasi SARS-CoV-2 virusining spayk oqsilini o'z ichiga olgan rekombinant vaktsiniya virusini yaratishdir [3].

Ma'lum qilinishicha, COVID-19 ga qarshi mavjud vaktsinalar og'ir kasallikning oldini oladi va o'lim xavfini kamaytiradi, ammo emlashdan olti oy o'tgach, antitanalar soni kamayadi, shu sababli vaktsinaning kuchaytiruvchi dozalaridan foydalanish talab etiladi [4].

Aksincha, yapon olimlari tomonidan yaratilgan vaktsina uzoq muddatli himoyaga ega bo'ladi. Ularga ko'ra, preparatni qo'llashdan keyin antitanalar bir hafta ichida ishlab chiqilishi va kuchli immunitetga olib kelishi kerak.

Sichqonlarda va primatlarda o'tkazilgan sinovlarda rekombinant vaktsina ijobiy natijalarni ko'rsatdi. Preparatni ishlab chiqarishdan avval klinik sinovlarning ikki bosqichini odamlarda o'tkazish kerak va bu 2023-yilning birinchi yarmida rejalashtirilgan.

Agar samaradorlik va xavfsizlik tasdiqlansa, sinovlarning yakuniy bosqichi darhol boshlanadi, ammo vaktsina 2024-yilgacha bozorga chiqarilmaydi.

"Men adenovirus va RNK vaktsinalari kabi turli xil vaktsina texnologiyalari ustida ishladim, ammo vaccinia virusi vektoridan foydalanadigan dorilar eng kuchli hisoblanadi", dedi Kohara The Japan Times nashriga. Bundan tashqari, uning fikricha, ushbu turdagi vaktsina, kam ta'sirga ega va maxsus tashish va saqlash usullarini talab qilmaydi [5].

Turkovac vaksinasi koronavirusning Omicron shtammidan himoya qiladi

Turkiya vakcina instituti direktori, mamlakat Sog'liqni saqlash vazirligi huzuridagi Koronavirus bo'yicha ilmiy kengash a'zosi, professor Atesh Kara mahalliy "Turkovac" preparati koronavirusning yangi Omikron shtammidan himoya qilishini ma'lum qildi [6].

Kara Anadolu axborot agentligi muxbiri bilan suhbatda butun dunyo bo'ylab tez tarqalayotgan Omicron shtammi Turkiyada ham qayd etilganini ta'kidladi. Uning so'zlariga ko'ra, "Omicron" koronavirusning boshqa shtammlariga nisbatan ko'proq yuqumli hisoblanadi. "Omicron katta xavf bilan bog'liq, chunki u tez tarqaladi va bu kasallikning keskin o'sishiga olib keladi. U avvalgi Delta shtammidan deyarli ikki baravar tez tarqaladi", dedi Kara.

Shu bilan birga, Kara Turkovac vaksinasining samaradorligini aniqlash bo'yicha tadqiqotlar davom etayotganini aytdi [7]. U aholining turk vaksinasiga bo'lgan yuqori ishonchidan mamnunligini bildirdi.

"Biz erishgan antitana darajalari Omicron shtammidan himoya qiladi. Bu boradagi izlanishlarimiz davom etmoqda. Agar Turkovacni bizning ma'lumotlarimizga ko'ra baholasak, vakcina Omicron shtammidan himoya qilishga qodir, ammo bu himoya qancha davom etishini hozir aytilish qiyin», dedi u.

Turkovac vaksinasi 2021-yil dekabr oyi oxirida butun Turkiya bo'ylab favqulodda foydalanish uchun tasdiqlangan [8].

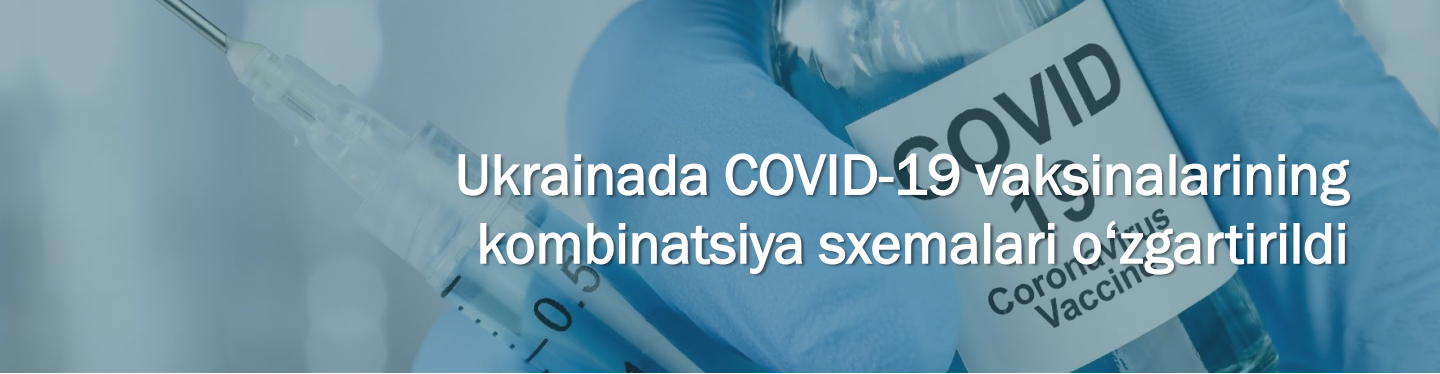
Belarusiyaning COVID-19 ga qarshi vaksinasi dastlabki sinovlardan muvaffaqiyatli o'tdi

Belarusiyaning koronavirusga qarshi vakcina prototipi dastlabki sinovlardan muvaffaqiyatli o'tdi. Natijalar hayvonlar ustida o'tkazilgan dastlabki tadqiqotlar ko'rsatdi [9].

Preparat Belarusda COVID-19 ning oldini olish uchun yaratilgan birinchi inson vaksinasidir. Uni ishlab chiqishda Respublika epidemiologiya va mikrobiologiya ilmiy-amaliy markazi hamda Milliy fanlar akademiyasining Biofizika va hujayra muhandisligi instituti ishtirok etmoqda.

"Bu ikki dozali, butun virionli inaktivlangan vakcina Xitoyning Sinovac preparati prinsipi asosida joriy qilingan. Koronavirus hujayra madaniyatida yetishtirilgan. So'ng u kimyoviy usul asosida faolsizlantiriladi va insonlarga ma'lum miqdorda yuboriladi va preparat organizmda immunitet reaksiyasini keltirib chiqaradi ", dedi Respublika ilmiy va patogen mikroorganizmlar to'plamiga ega Epidemiologiya va mikrobiologiya amaliy markazi bioxavfsizlik laboratoriyasi rahbari Anatoliy Krasko [10].

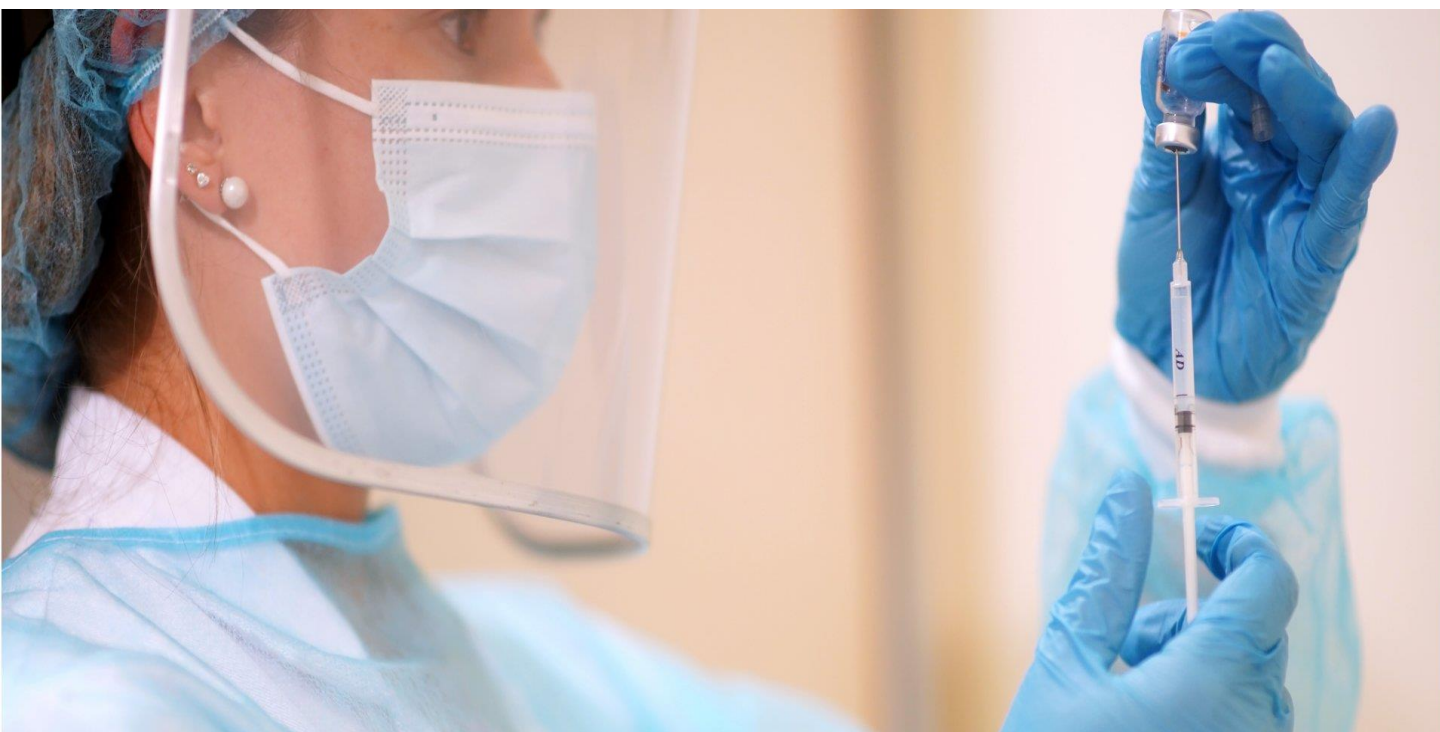

Ukrainada COVID-19 vaksinalarining kombinatsiya sxemalari o'zgartirildi

Ukraina Sog'liqni saqlash vazirligi koronavirusga qarshi vaksinalarni kombinatsiya sxemasiga o'zgartirishlar kiritdi. Xususan, birlamchi va kuchaytiruvchi vaksinalar uchun. Bu haqda vazirlik matbuot xizmati xabar berdi [11].

Shunday qilib, o'zgarishlarga ko'ra, Sinovac Biotech kompaniyasining CoronaVac vaksinasi endilikda vektor (AstraZeneca) va mRNK vaksinalari (Pfizer-BioNTech'dan Moderna yoki Comirnaty) bilan aralshtirilishi mumkin. Bundan tashqari, AstraZeneca vaksinasi endilikda Moderna yoki Pfizer vaksinalaridan keyin ham qo'llanilishi mumkin [12, 13]. Vazirlik buyrug'iga ko'ra, turli xil vaksinalardan foydalanishning quyidagi sxemalaridan foydalanish mumkin:

- inaktivlangan vaksinaning birinchi dozasi (CoronaVac / Sinovac) + ikkinchi vektor vaksinasi (AstraZeneca) yoki mRNK (Pfizer, Moderna);
- vektor vaksinasining birinchi dozasi (AstraZeneca) + ikkinchi mRNK vaksinasi (Pfizer, Moderna);
- mRNK vaksinasining birinchi dozasi (Pfizer, Moderna) + vektor vaksinasining ikkinchi dozasi (AstraZeneca).

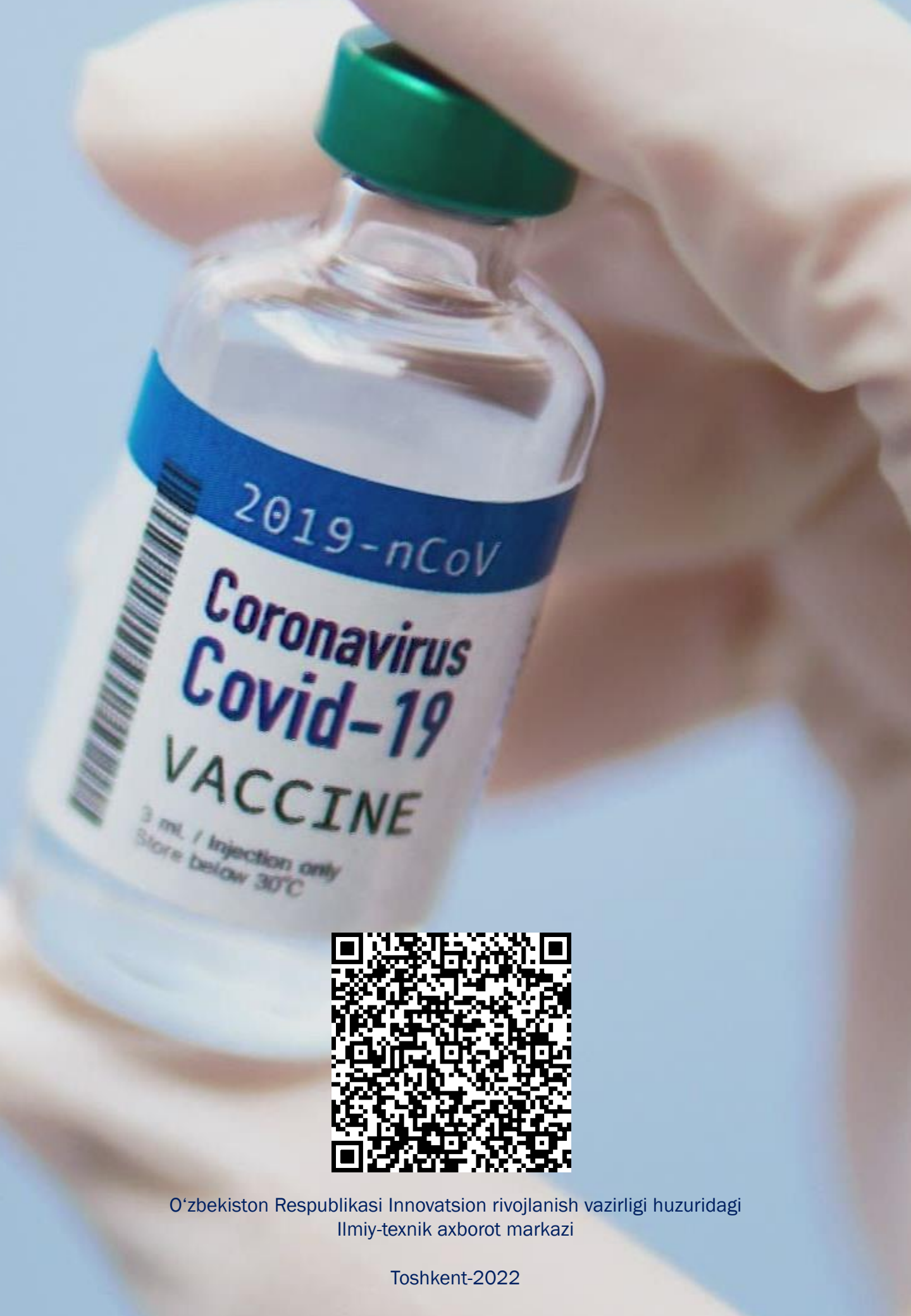

Manbalar

1. Reported Cases and Deaths by Country, Territory, or Conveyance // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (04.01.2022)
2. Tokyo researchers work toward 'dream' COVID-19 vaccine that gives protection for life // <https://www.japantimes.co.jp/news/2021/12/29/national/science-health/one-shot-lifetime-covid-vaccine> (04.01.2022)
3. Японские ученые придумали вакцину от COVID-19 с пожизненной эффективностью // <https://www.gazeta.ru/social/news/2022/01/01/17092105.shtml> (04.01.2022)
4. В Японии создают пожизненную вакцину от коронавируса // <https://gloss.ua/sobytiya/137109-v-japonii-sozdajut-pozhiznennuju-vaktsinu-ot-koronavirusa> (04.01.2022)
5. В Японии разрабатывают вакцину от коронавируса, дающую пожизненный иммунитет // <https://tass.ru/obschestvo/13343461> (04.01.2022)
6. Вакцина TURKOVAC обеспечивает защиту от омикрон-штамма коронавируса // <https://www.trend.az/world/turkey/3536198.html> (04.01.2022)
7. Вакцина TURKOVAC обеспечивает защиту от омикрон-штамма коронавируса // <https://inlnk.ru/n0d01k> (04.01.2022)
8. Турецкая вакцина от COVID-19 обеспечивает защиту от омикрона: эксперт // <https://covid19turkey.com/ru/turkovac-can-provide-protection-against-the-omicron-variant-of-coronavirus-expert/> (04.01.2022)
9. Белорусская вакцина от коронавируса безопасна — в НАН завершили предварительные испытания прототипа // https://www.sb.by/articles/ukol-v-serdtse-virusa-vakcina.html?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop (04.01.2022)
10. Белорусская вакцина от COVID-19 успешно прошла предварительные испытания // https://mogilev.online/2022/01/03/227829.html?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop (04.01.2022)
11. В Україні змінили змішані схеми вакцинації від COVID-19 на такі // <https://t.me/mozofficial/2036> (04.01.2022)
12. В Украине изменили схемы комбинирования вакцин от COVID-19 // <https://health.unian.net/country/v-ukraine-izmenili-shemy-kombinirovaniya-vakcin-ot-covid-19-novosti-ukrainy-11662189.html> (04.01.2022)
13. В Украине изменили схемы комбинирования вакцин против Covid-19 // <https://health.fakty.com.ua/ru/novyny/v-ukrayini-zminyly-shemy-kombinuvannya-vakczyn-proty-covid-19/> (04.01.2022)

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2022